[2018] 11 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ.

ਮੈਗਮਾ ਜਨਰਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ

ਬਨਾਮ

ਨਨੂ ਰਾਮ ਉਰਫ ਚੂਹੜੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2018 ਦਾ 9581)

18 ਸਤੰਬਰ, 2018

[ਆਰ. ਐਫ. ਨਰੀਮਨ ਅਤੇ ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988-ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ - ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 3 ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਾਰ ਨੇ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ- ਐਮਏਸੀਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 7% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 3,39,208/- ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ. 1 ਅਤੇ 2, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 9% ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 14,21,000/- ਰੁਪਏ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ - - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ - - ਆਯੋਜਿਤਃ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ 6,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸਹੀ ਹੈ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 1/3 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ - ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ - - ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ-ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਦੇ 40% 'ਤੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 50% ਦੇ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ 15,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ- ਹਾਲਾਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਐਮ ਏ ਸੀ ਟੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ "ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ" ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ, ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, 15,000/- ਰੁਪਏ ਇਸ ਸਿਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਵੀ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 40, 000/- ਰੁਪਏ ਹਰੇਕ "ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ" ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 14,25,600/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਵਿਆਜ @12% ਸਾਲਾਨਾ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3 ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ-ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਅਨੁਛੇਦ 142. ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988-ਲਾਭਕਾਰੀ ਵਿਧਾਨ-ਉਦੇਸ਼- ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੈਗਮਾ ਜਨਰਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਨੂ ਰਾਮ ਉਰਫ ਚੂਹੜੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਵਾਕਾਂਸ਼-"ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ"-ਦਾ ਅਰਥ-ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਆਯੋਜਿਤ: 1.1 ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਕਿ ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਦਾ 40% ਵਾਧਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈਃ (i) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; ਅਤੇ (ii) ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ। ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 6,000 ਰੁਪਏ ਮੰਨਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਜਰਤ 5,342 ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 50% ਦੀ ਬਜਾਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨੀ ਦੇ 40% 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8.1 ਅਤੇ 8.3] [671- ਐਫ-ਐਚ; 672-ਬੀ-ਸੀ, ਜੀ]

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (2017) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 680-ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੈ।

1.2 ਨੰਬਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਕੁਆਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਲਗਭਗ 65 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2-ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਭੈਣ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਮਾਮੂਲੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 1/3 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ. ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8.2,8.4] [673-ਬੀ; 672-ਐਫ]

1.3 ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ 5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 25,000 ਰੁਪਏ ਘਟਾ ਕੇ 15,000 ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 8.5] [673- ਸੀ, ਐਫ-ਜੀ]

1.4 ਐੱਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਫਰਜ਼-ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ "ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ 15,000/- ਰੁਪਏ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 1 ਅਤੇ 2. [ਪੈਰਾ 8.6] [673- ਜੀ-ਐੱਚ; 674-ਏ-ਬੀ]

1.5. ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, "ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ" ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸਪੌਸਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ', 'ਪੇਰੈਂਟਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੰਘ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ, ਦੇਖਭਾਲ, ਮਦਦ, ਆਰਾਮ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ। ਸਪੌਸਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ "ਕੰਪਨੀ, ਸਮਾਜ, ਸਹਿਯੋਗ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ" ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ "ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ, ਸਮਾਜ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ" ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਬਾਰੇ ਬਦਲਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾ ਮੁੱਲ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ। ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ

ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ 'ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 40,000 ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 8.7] [674- ਸੀ-ਜੀ; 675-ਏ-ਬੀ]

1.6 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 14,25,600/- ਰੁਪਏ ਦੇ ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਆਜ @12% ਸਾਲਾਨਾ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ। ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 60% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 40% ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤੌਰ' ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ। 1 ਅਤੇ 2 ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਤੋਂ 50% ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ. 3. [ਪੈਰਾ 9,10] [675- ਈ; 676-ਡੀ-ਐਫ]

ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 9 ਐਸਸੀਸੀ 54: [2013] 5 ਐਸਸੀਆਰ 961; ਜਗਮਾਲਾ ਰਾਮ @ਜਗਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੋਹੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ 2017 (4) ਆਰਐਲੱਡਬਲਿਊ 3368 (ਰਾਜ) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਰੀਟਾ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ 6 ਹੋਰ 2014 (3) ਯੂਸੀ 1687; ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਚੰਦ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 3 ਕਾਂਤ ਐਲ.ਜੇ 570 (ਡੀ.ਬੀ) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਲੈਕਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (5ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) 1979)-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ.

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

(2017) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 680	ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 1
[2013] 5 ਐਸਸੀਆਰ 961	ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 8.7

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2018 ਦਾ 9581

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ 27.09.2017 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਐਫ. ਏ. ਓ. ਨੰ. 2015 ਦਾ 6943

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਾਂਤਾ ਦੇਵੀ ਰਮਨ, ਗਰਵੇਸ਼ ਕਾਬਰਾ, ਵਿਕਾਸ ਵਰਮਾ, ਕੌਸ਼ਲ ਯਾਦਵ, ਐਡ. ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਇੰਦੂ ਮਲਹੋਤਰਾ, ਜੇ. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

1. ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਐਫ. ਏ. ਓ. ਨੰ. 2015 ਦਾ 6943 ਮਿਤੀ 27.09.2017, ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ।[1].

2. ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮੈਟਰਿਕਸ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ

01.12.2013 ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਸੀ (ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰ. ਐਚਆਰ-71ਬੀ-7681) ਅੰਬਲੀ ਪਿੰਡ ਤੋਂ ਅਰਜੁਨ ਮਾਜਰਾ ਪਿੰਡ ਤੱਕ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਇੱਕ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ-ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ। ਰਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਢੌਰਾ-ਨਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਰੋਡ 'ਤੇ ਇਕ ਵੱਖਰੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ' ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਰੇਨੋ ਕਾਰ ਜਿਸ ਦਾ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰ. ਐਚਆਰ-02-ਏਬੀ-4646 ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ. 3 ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਏ ਗਏ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਗਵਾਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸਨ।

ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਨਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੀਜੀਆਈ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੀੜਤ ਨੂੰ 02.12.2013 ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ, ਪੰਚਕੂਲਾ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ।

ਉਸੇ ਦਿਨ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 337 ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਨਰਾਇਣਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

3. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੇ ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਅਧਿਨਿਯਮ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਯਮੁਨਾ ਨਗਰ ("ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਮਏਸੀਟੀ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ") ਅੱਗੇ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਦੁਰਘਟਨਾ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 50,00,000/- ਰੁਪਏ.

ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹ ਸ੍ਰੀ ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਵਾਪਰਿਆ।

ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਨੇ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3.

1 (2017) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 680

ਮੈਗਮਾ ਜਨਰਲ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਨਨੂ ਰਾਮ ਉਰਫ ਚੂਹੜੂ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਮ੍ਰਿਤਕ 24 ਸਾਲਾਂ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਨਮਕੀਨ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ 15, 000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੇ। ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਮੰਨਿਆ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਰਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਵੱਲੋਂ ਮਿਤੀ 13.08.2013 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ 5,342 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ।

ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ

ਸਿਰ	ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
i. ਕਮਾਈਃ	5, 432/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ
ii. ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀਃ	1780/- ਰੁਪਏ (ਆਮਦਨ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ)
iii. ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾਃ	7 (ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)
iv. ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	2,99,208/- ਰੁਪਏ [(5432-1780) x 12x7]
v. ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	25, 000/- ਰੁਪਏ
vi. ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇਃ	15, 000/- ਰੁਪਏ
ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾਃ	3,39,208/- ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ @7% ਕਲੇਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਤੱਕ.

ਐੱਮਏਸੀਟੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਅਣਵਿਆਹੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3 ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2-ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਐਮਏਸੀਟੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਸੀ। 3.

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਐੱਮਏਸੀਟੀ ਨੇ ਗੁਣਕ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਗਲਤ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਗੁਣਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ।

ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਮੁੜ ਮੁਲਾਂਕਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾਃ

ਸਿਰ.	ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
i. ਆਮਦਨ (ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ)	6, 000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ
ii. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ 50% (i)	3, 000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ
iii. ਕੁੱਲ ਆਮਦਨਃ	9, 000/- ਰੁਪਏ
iv. ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀਃ	3000/- ਰੁਪਏ (ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦਾ 1/3 ਹਿੱਸਾ)
v. ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾਃ	18 (ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ)
vi. ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	12,96,000/- ਰੁਪਏ [(9,000-3,000) x 12 x 18]
vii. ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	1,00,000/- ਰੁਪਏ (50, 000 ਰੁਪਏ)
viii. ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇਃ	25, 000/- ਰੁਪਏ
ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾਃ	14,21,000/- ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ @9% ਕਲੇਮ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ

ਇਹ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 3.

5. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਐਸ. ਐਲ. ਪੀ. ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ।

6. ਅਸੀਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।

ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਐੱਸਐੱਲਪੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਅਧਾਰ ਹਨਃ

ਆਈ. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵੱਲ 50% ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ[2]. ਸਿਰਫ 40% ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ.

ii. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਕਟੌਤੀ 1/2 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 1/3' ਤੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੈਚਲਰ ਸੀ।

iii. ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ 5,341 ਰੁਪਏ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਨਾ ਕਿ 6,000 ਰੁਪਏ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੀ ਇਹ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ ਸੀ।

iv. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕੁਆਰੇ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਿਰਫ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

v. ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਕਾਰਨ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 25,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਗਲਤ ਹੈ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਰਫ 30,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

7. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਨੇ ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ।

8. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲੜੀਵਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

8.1. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤਨਖਾਹ 'ਤੇ ਸੀ, ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਾਪਤ ਆਮਦਨੀ ਦਾ 40% ਵਾਧਾ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈਃ

i. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ; ਅਤੇ

ii. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ

2 (2017) 16 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ 680

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਮਕੀਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 15,000/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਦੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਆਮਦਨ ਕਮਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 24 ਸਾਲ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ 50% ਦੀ ਬਜਾਏ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨੀ ਦੇ 40% 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

8.2. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਕਟੌਤੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਟੌਤੀ 1/2 ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ 1/3, ਕਿਉਂਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੈਚਲਰ ਸੀ।

ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਰਲਾ ਵਰਮਾ (ਉਪਰੋਕਤ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 32 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੁਆਰੇ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਡਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਮਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟੀ ਗੈਰ-ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਜਾਂ ਭਰਾ ਹਨ, ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਖਰਚੇ ਇੱਕ ਤਿਹਾਈ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜੋ ਲਗਭਗ 65 ਸਾਲ ਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 2-ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਭੈਣ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 1/3 ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ.

ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

8.3. ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਉਂਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਆਮਦਨ 15,000 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਨੂੰ 6,000/- ਰੁਪਏ ਮੰਨਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੀ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਉਜਰਤ 5,342/- ਰੁਪਏ ਤੋਂ ਮਾਮੂਲੀ ਵੱਧ ਹੈ।

ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖ਼ਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

8.4. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਮਾਂ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਇੱਕ ਕੁਆਰਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 65 ਸਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਣਵਿਆਹੀ ਭੈਣ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਆਪਣੀ ਮਾਮੂਲੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਵਜੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ।

8.5. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 1,00,000/- ਰੁਪਏ। ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 25,000/- ਰੁਪਏ।

ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਰਲੇਖ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਕਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸੰਬੰਧਤ ਅੰਸ਼ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈਃ

"ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਾਜਬ ਰਕਮ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਸਮੂਹ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 15,000/- ਰੁਪਏ, 40,000/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ 15,000/- ਰੁਪਏ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਕਤ ਮੁਖੀਆਂ ਉੱਤੇ ਮੁੜ੍ਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ। ਪਰ ਪੁਨਰ ਨਿਰੀਖਣ ਤੱਥ-ਕੇਂਦਰਿਤ ਜਾਂ ਕੁਆਂਟਮ ਕੇਂਦਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿੰਦਣਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜਿਸ ਰਕਮ ਦੀ ਅਸੀਂ ਗਿਣਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਹਰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਾਧਾ 10% ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ 25,000/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਘਟਾ ਕੇ 15,000/- ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

8.6 ਐੱਮ. ਏ. ਸੀ. ਟੀ. ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਸਿਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ)

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਫਰਜ਼-ਬੰਨ੍ਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ "ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ" ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਨੁਛੇਦ 142 ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 15,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

8.7 ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਲੈਸ ਆਫ਼ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ।

ਕਾਨੂੰਨੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, "ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ" ਇੱਕ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 'ਸਪੌਸਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ', 'ਪੇਰੈਂਟਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ' ਅਤੇ 'ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ' ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸੰਘ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ, ਦੇਖਭਾਲ, ਮਦਦ, ਆਰਾਮ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ, ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਪਿਆਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ[3] ਨਾਲ ਜਿਨਸੀ ਸੰਬੰਧ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ।

ਸਪੌਸਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਜੋਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਚੇ ਹੋਏ ਪਤੀ/ਪਤਨੀ ਨੂੰ "ਕੰਪਨੀ, ਸਮਾਜ, ਸਹਿਯੋਗ, ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਹਰ ਵਿਆਹੁਤਾ ਸੰਬੰਧ[4] ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ" ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਅਚਨਚੇਤੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ "ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ, ਸੁਰੱਖਿਆ, ਪਿਆਰ, ਸਮਾਜ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ, ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿਖਲਾਈ" ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੱਚੇ ਦੀ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਦਮਾ ਅਤੇ ਪੀੜ੍ਹਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁੱਖ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਗੁਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ, ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਕਾਈ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਲਈ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਿਜ਼ਮ ਹੈ ਜੋ ਅਸਲ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਮੁੱਲ ਬਾਰੇ ਬਦਲਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸੰਘ ਦਾ ਮੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੈ

3 ਰਾਜੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (2013) 9 ਐਸਸੀਸੀ 54

4 ਬਲੈਕ 'ਜ਼ ਲਾਅ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ (5ਵੀਂ ਐਡੀਸ਼ਨ) 1979)

ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ. ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਮੌਤ ਉੱਤੇ ਸੰਘ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਮ੍ਰਿਤਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ, ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਹੈ।

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਅਧਿਨਿਯਮ ਇੱਕ ਲਾਭਕਾਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਪੀੜ੍ਹਤਾਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਜੇ ਕਿਸੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, ਜਾਂ ਅਣਵਿਆਹੇ ਪੁੱਤਰ ਜਾਂ ਧੀ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਧੀਨ ਸੰਘ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੇਰੈਂਟਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਧਿਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ ਹਾਦਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਕੁੱਝ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ[5]। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਉੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਪ੍ਰਣਯ ਸੇਠੀ (ਉਪਰੋਕਤ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 'ਕਨਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ' ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭੈਣ ਨੂੰ ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ 40,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ।

9. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨਃ

ਸਿਰ.	ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
i. ਕਮਾਈਃ	6, 000/- ਰੁਪਏ
ii. ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂਃ	2, 400/- ਰੁਪਏ (ਆਮਦਨ ਦਾ 40%)
iii. ਨਿੱਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਕਟੌਤੀਃ	2, 800/- ਰੁਪਏ [1/3 (6,000/- ਰੁਪਏ + 2,400/- ਰੁਪਏ)

5 ਰਾਜਸਥਾਨ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਜਗਮਾਲਾ ਰਾਮ @ਜਗਮਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੋਹੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ 2017 (4) ਆਰਐਲਡਬਲਯੂ 3368 (ਰਾਜ)

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਰੀਤਾ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ 2014 (3) ਯੂ. ਸੀ. 1687;

ਲਕਸ਼ਮਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੁਸ਼ੀਲਾ ਚੰਦ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996) 3 ਕਾਂਤ ਐਲਜੇ 570 (ਡੀਬੀ) ਵਿੱਚ ਕਰਨਾਟਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ

iv. ਕੁੱਲ ਆਮਦਨਃ	5, 600/- ਰੁਪਏ [ਦਾ 2/3 (6,000/- ਰੁਪਏ + 2,400/- ਰੁਪਏ]
v. ਗੁਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾਃ	18.

vi. ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	12,09,600/- ਰੁਪਏ (5,600/- ਰੁਪਏ x 12 x 18)
vii. ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਨੇਹ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	1,00,000/- ਰੁਪਏ (ਹਰੇਕ 50,000/- ਰੁਪਏ)
viii. ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਦੇ ਖਰਚੇਃ	15, 000/- ਰੁਪਏ
ix. ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	15, 000/- ਰੁਪਏ
x. ਫਾਈਲੀਅਲ ਕੰਸੋਰਟੀਅਮ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨਃ	80, 000/- ਰੁਪਏ (ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ 40,000 ਰੁਪਏ)
ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾਃ	14,25,600 ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ @12% ਸਾਲਾਨਾ ਦਾਅਵਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਤੱਕ।

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਵਿੱਚੋਂ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 60% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 2 ਨੂੰ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਜ ਦੇ ਨਾਲ 40% ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

10. ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ' ਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬੀਮਾ ਕੰਪਨੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 3.0 ਤੋਂ 50% ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ

11. ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Megha Tak

Advocate Megha Tak